

Faktablad om landsbygdsprogrammet i Finland (fastlandet) 2014–2022

Landsbygdsprogrammet för Finland (fastlandet) antogs formellt av Europeiska kommissionen den 12 december 2014 och ändrades senast den 2 februari 2024. Programmet beskriver Finlands prioriteringar för de runt 10,8 miljarder euro i offentliga medel som är tillgängliga under perioden 2014–2022 (mer än 3,3 miljarder euro från EU:s budget, varav 207,5 miljoner euro från Europeiska unionens återhämtningsinstrument, och 4,3 miljarder euro i nationell finansiering, samt över 3,1 miljarder euro i kompletterande nationell finansiering). I och med de besvärliga klimatförhållanden under vilka Finlands jordbruksproduktion äger rum, satsas huvudparten av finansieringen på jordbruksområden med naturliga begränsningar för att bidra till jordbrukets fortlevnad och öppna landskap, vilket är betydelsefullt för den biologiska mångfalden i finländska förhållanden. Finland strävar efter att mer än 83 % av landets jordbruksareal ska omfattas av avtal om åtgärder för miljö- och klimatvänligt jordbruk och kommer att avsätta ännu mer medel för ekologisk produktion än under den föregående programperioden. I landsbygdsprogrammet räknar man också med att fler än 39 100 personer, huvudsakligen jordbrukare, deltar i utbildningar för att ta till sig innovationer och mer moderna jordbruksmetoder. Åtgärderna för djurens välbefinnande kommer ytterligare att förstärkas. För att öka lönsamheten kommer programmet att inriktas på direkta gårdsinvesteringar, investeringar i livsmedelsbearbetning och diversifiering av jordbruket, liksom investeringar i grundläggande tjänster såsom bredband, för att motverka landsbygdens avfolkning. Aktiviteterna för att främja diversifiering och bidra till att mindre företag kan uppstå och utvecklas, tillsammans med åtgärderna för att främja lokal utveckling på landsbygden, har potential att skapa 7 000 arbetstillfällen.

[Landsbygdsutveckling](#) är den andra pelaren i den [gemensamma jordbrukspolitiken](#). Därigenom har medlemsländerna EU-finansiering att använda på nationell eller regional nivå för fleråriga samfinansierade program. Totalt finns 118 program i alla 28 medlemsländer¹. [Förordningen om landsbygdsutveckling](#) för den innevarande perioden omfattar sex ekonomiska, miljömässiga och sociala prioriteringar. Programmen innehåller tydliga målsättningar. För att bättre samordna åtgärderna och maximera synergieffekterna med övriga europeiska struktur- och investeringsfonder ([ESI-fonderna](#)), har ett [partnerskapsavtal](#) ingåtts med varje medlemsland, där respektive lands allmänna strategi för EU-finansierade strukturinvesteringar fastställs.

Detta faktablad ger en översikt över hur man i landsbygdsprogrammet tar itu med de utmaningar och möjligheter som det finländska fastlandet står inför. (OBS! Som förut finns ett separat finländskt landsbygdsprogram för Åland.) I bilagan finns en tabell som visar prioriteringar och fokusområden, tillsammans med respektive mål och budget.

¹ Förenade kungariket lämnade unionen den 31 januari 2020. I enlighet med utträdesavtalet fortsätter stödet inom landsbygdsutveckling att tillämpas i Storbritannien under programperioden 2014–2020.

1. LÄGET OCH DE STÖRSTA UTMANINGARNA

Finland har en areal på 390 903 km², varav **95 % är landsbygdsområden**. Av den totala landarealen utgörs 86 % av skog och 7,6 % av jordbruksmark. Befolkningen uppgår totalt till omkring 5,5 miljoner invånare, varav 30 % bor på landsbygden. Den byggda miljön omfattar en liten andel av Finland, ca 3 % av totalarealen.

De största utmaningarna för jordbruket i Finland är kopplade till den låga lönsamheten inom jordbrukssektorn på grund av det kyliga klimatet och den karga jordmånen, dvs. olika naturliga begränsningar. Jordbrukets negativa effekter på miljön omfattar bland annat övergödning av vattendragen, försämrade naturliga livsmiljöer och ett minskat antal arter. De positiva miljöeffekterna av jordbruksverksamhet är ökad biologisk mångfald, öppna jordbrukslandskap och ett omväxlande kulturlandskap, liksom en förbättrad livsmiljö.

Ungefär 42 % (närapå 118 000 stycken) av alla företag som är verksamma i Finland är belägna på landsbygden. År 2010 definierades runt 93 % av företagen som "mikroföretag", och hade alltså inte fler än nio anställda.

Jordbruket i Finland grundar sig fortfarande huvudsakligen på familj jordbruk. Antalet jordbruk är relativt stort medan gårdarna i allmänhet är relativt små. Mängden jordbruksmark har förblivit ungefär densamma under de senaste åren.

2. HUR LANDSBYGDSPROGRAMMET FÖR DET FINLÄNSKA FASTLANDET KOMMER ATT BEMÖTA DESSA UTMANINGAR

Landsbygdsprogrammet för det finländska fastlandet omfattar alla de sex prioriteringarna för utveckling av landsbygden, med tonvikten på prioritering 4: **Återställa, bevara och förbättra de ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket**. De åtgärder som får mest stöd är områden med naturliga begränsningar och programmen för miljö- och klimatvänligt jordbruk. Dessa svarar för ungefär 45 % respektive 21 % av finansieringen. För jordbruksområden med naturliga begränsningar kommer det utöver EU-finansieringen och den nationella medfinansieringen också att ingå kompletterande nationell finansiering till ett värde av närapå 2,4 miljarder euro. För investeringsåtgärder uppgår den nationella finansieringen till 656 miljoner euro.

Lokalt ledd utveckling (LLU/Leader) förväntas stödja en **territoriellt balanserad utveckling** av ekonomier och samhällen på landsbygden och därigenom skapa arbetstillfällen och förbättra levnadsvillkoren i dessa områden.

Den övergripande prioriteringen **Kunskapsöverföring och innovation inom jord- och skogsbruk och på landsbygden** kommer att vara till stöd för jordbrukssektorn och landsbygdsföretag när det gäller att införliva resultaten av forskning och innovation i deras produktionssystem. Kunskapsöverföringen möjliggörs genom utbildning av mer än 46 000 deltagare, främst jordbrukare, under perioden. Kopplingarna mellan olika sektorer inom jordbruksproduktionen och forskningen kommer att stärkas genom 830 samarbetsprojekt.

Återställa, bevara och förbättra de ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket

Målet är att upprätthålla och utveckla värdefulla öppna, odlade kulturlandskap och naturliga ängar och betesmarker, oavsett om de används för livsmedelsproduktion och förnybar energi eller sköts utan odling. Syftet är att minska de skadliga miljöeffekterna av jordbruksverksamheten på jordmånen och i yt- och grundvatten samt luften genom att främja användningen av miljövänliga arbetsmetoder och ta hand om

odlingsförhållandena. Förväntningarna är att omkring 80 % av jordbruksarealen i framtiden kommer att omfattas av skötselavtal för att förbättra vattenförvaltningen.

Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden

Landsbygdsområdena är i behov av diversifiering och utveckling. Tjänsteinnovationer och ett nytt slag av företagsfrämjande behövs i glest befolkade områden, liksom mer lokal, grannskapsorienterad aktivitet och delaktighet. Nettobefolkningen som omfattas av de förbättrade tjänsterna beräknas till 1,8 miljoner personer.

Främja livsmedelskedjans organisation, inbegripet bearbetning och marknadsföring av jordbruksprodukter, djurens välbefinnande och riskhanteringen inom jordbruket

Åtgärder är planerade för att stödja en diversifiering av jordbruksrelaterade företag. Syftet är att inverka på producenternas förmåga att tillgodose konsumenternas efterfrågan på ekologiska och lokalt producerade livsmedel, förbättra tillgången till produkterna och öka förädlingsgraden. Ytterligare ett mål är att förbättra djurens hälsa och välbefinnande och inverka på den artspecifika skötseln av produktionsdjur.

Främjande av resurseffektivitet och stöd till övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi inom jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukssektorn

Syftet är att förbättra ekonomin på landsbygden genom att uppmuntra till hållbarhet och öka medvetenheten kring miljöfrågor samt energi- och resurseffektivitet. Syftet med landsbygdsprogrammet är att öka andelen förnybar energi och främja en effektivare användning av gödsel.

Förbättra jordbruksföretagens livskraft och konkurrenskraften inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbart skogsbruk

Åtgärder planeras för att utveckla och öka jordbrukets produktivitet och konkurrenskraft genom att förbättra jordbruksproduktionen strukturellt och arbeta för en bättre åldersfördelning bland jordbrukarna.

De fyra **största programåtgärderna** med hänsyn till budgeten (total offentlig finansiering) är följande:

- 45 % (4,9 miljarder euro) för åtgärd 13: områden med naturliga begränsningar
- 21 % (2,2 miljarder euro) för åtgärd 10: miljö- och klimatvänligt jordbruk
- 12 % (1,3 miljarder euro) för åtgärd 4: Investeringar i fysiska tillgångar
- 5 % (546 miljoner euro) för åtgärd 14: Djurens välbefinnande

Bilaga 1: Vägledande offentligt stöd för det finländska fastlandets landsbygdsprogram

	Åtgärd	Offentliga anslag	%
Prioritering 1: Kunskapsöverföring och innovation [1]			
1A: Främja innovation, samarbete, kunskap 2,80 % av landsbygdsprogrammets utgifter	M 01 – kunskap		
	M 02 – rådgivningstjänster		
	M 16 – samarbete		
1 B Förstärkt koppling (till forskning etc.) 1B: 830 samarbetsprojekt	M 16 – samarbete		
1C utbildning 1C: 39 100 deltagare	M 01 – kunskap		
Prioritering 2: Förbättra jordbruksföretagens livskraft och konkurrenskraften inom alla typer av jordbruk i alla regioner och främja innovativ jordbruksteknik och hållbart skogsbruk			
2 A: Jordbruksföretagens resultat 15,54 % av gårdarna får stöd via landsbygdsprogrammet	M 01 – kunskap	16 052 381,00 €	0,15
	M02 – rådgivning	19 430 000,00€	0,18
	M 04 – investeringar	1 088 730 000,00 €	10,09
2 B: Nya jordbrukare 4,61 % av gårdarna stöds via landsbygdsprogrammets stöd för unga jordbrukare	M 01 – kunskap	14 800 952,00 €	0,14
	M02 – rådgivning	2 280 000,00 €	0,02
	M 06 – jordbruks- och affärsutveckling	139 600 000,00 €	1,29
Prioritering 3: Främja livsmedelskedjans organisation, inbegripet bearbetning och marknadsföring av jordbruksprodukter, djurens välbefinnande och riskhanteringen inom jordbruket			
3 A: Producenternas konkurrenskraft 3 A – 1,71 % av gårdarna får stöd	M 01 – kunskap	8 400 000,00 €	0,08
	M 02 – rådgivningstjänster	9 853 00000 €	0,09
	M 04 – investeringar	97 540 000,00€	0,90
	M14 – djurens välbefinnande	546 001 429,00 €	5,05
	M 16 – samarbete	47 136 000,00 €	0,44
Prioritering 4 – Återställa, bevara och förbättra de ekosystem som är relaterade till jord- och skogsbruket			
Alla fokusområden för prioritering 4 4 A: 17,60 % av den utnyttjade jordbruksarealen omfattas av skötselavtal som stödjer den biologiska mångfalden och/eller landskapet 4 B: 79,88 % av den utnyttjade jordbruksarealen omfattas av skötselavtal för att förbättra vattenförvaltningen 4 C: 53,93 % av den utnyttjade jordbruksarealen omfattas av skötselavtal för att förbättra markskötseln och/eller förebygga markerosion	M 01 – kunskap	5 800 000,00 €	0,05
	M 02 – rådgivningstjänster	14 634 000,00 €	0,14
	M 04 – investeringar	7 000 000,00 €	0,06
	M 10 – miljö- och klimatvänligt jordbruk	2 245 939 965,00 €	20,80
	M 11 – ekologiskt jordbruk	470 804 025,60 €	4,36
	M 13 – område med naturliga begränsningar	4 910 325 873,00 €	45,51
	M 16 – samarbete	11 902 857,00 €	0,11
Prioritering 5: Främjande av resurseffektivitet och stöd till övergången till en koldioxidnsål och klimattålig ekonomi inom jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukssektorn			
5B: Energieffektivitet 2 000 stödmottagare får rådgivning	M 01 – kunskap	400 000,00 €	0,00
	M 02 – rådgivningstjänster	630 000,00 €	0,01
	M 16 – samarbete	2 897 619,00 €	0,03
5 C: Förnybar energi 137,2 miljoner euro i investeringar	M 01 – kunskap	3 800 000,00 €	0,04
	M 02 – rådgivningstjänster	2 015 000,00 €	0,02
	M 04 – investeringar	76 145 000,00 €	0,71
	M 16 – samarbete	9 997 619,00 €	0,09

5 D: Minskning av växthusgas- och ammoniakutsläpp 10,77 % berörda djurenheter	M 01 – kunskap	1 100 000,00 €	0,01
	M 02 – rådgivningstjänster	140 000,00 €	0,00
	M 04 – investeringar	26 400 000,00 €	0,24
	M 16 – samarbete	1 700 000,00 €	0,02
5 E: Bevarande av kolsänkor/kolbindning 2 000 stödmottagare får rådgivning	M 01 – kunskap	2 866 667,00 €	0,03
	M 02 – rådgivningstjänster	988 000,00 €	0,01
	M 16 – samarbete	4 500 000,00 €	0,04
P6: Främja social delaktighet, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling på landsbygden			
6 A: Diversifiering, små och medelstora företag samt skapande av arbetstillfällen 6 A – 4 500 arbetstillfällen skapade i projekt som får stöd	M 01 – kunskap	18 700 000,00 €	0,17
	M 06 – jordbruks- och affärsutveckling	250 038 095,00 €	2,32
	M 16 – samarbete	90 761 905,00 €	0,84
6 B: utveckling lokalt 6 B – 2 500 arbetstillfällen skapade i projekt som får stöd (Leader)	M 01 – kunskap	8 280 000,00 €	0,08
	M 07 – grundläggande tjänster	92 850 000,00 €	0,86
	M 16 – samarbete	1 400 000,00 €	0,01
	M 19 – Leader och lokalt ledd utveckling	377 000 000,00 €	3,49
6C: IKT 6C – 50,22 % av landsbygdsbefolkningen gynnas av nya eller förbättrade tjänster/infrastrukturer (IKT)	M 01 – kunskap	2 450 000,00 €	0,2
	M 07 – grundläggande tjänster	54 415 000,00 €	0,50
Tekniskt bistånd		103 500 000 €	0,96
	Summa:	10 789 205 387,60 €	100 %